

Jaarverslag 2021

**Rekenkamercommissie Altena
maart 2022**

INHOUD

1.	Inleiding	3
	1.1 Over de Rekenkamercommissie Altena	3
	1.2 Over dit jaarverslag	4
2.	Overzicht 2021	4
	2.1 Activiteiten 2021	4
	2.2 Financiële verantwoording 2021	7
3.	Onderzoek in uitvoering	8
4.	Onderzoeksprogramma 2022	9

1. Inleiding

"De rekenkamer stelt elk jaar vóór 1 april een verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar" Gemeentewet, artikel 185, lid 3; voor zowel rekenkamer als rekenkamerfunctie.

In lijn met de Gemeentewet legt de rekenkamercommissie gemeente Altena in dit jaarverslag verantwoording af over haar werkzaamheden in het jaar 2021: welke activiteiten zijn uitgevoerd, wat heeft zij daarmee bereikt en wat waren hiervan inzet en kosten?

1.1 Over de Rekenkamercommissie Altena

De Rekenkamercommissie van de gemeente Altena levert een bijdrage aan het verbeteren van de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. Dit doet zij door gericht onderzoek te doen en praktische adviezen te geven. Ook gemeenschappelijke regelingen en instellingen waarvan de activiteiten geheel of in belangrijke mate door de gemeente worden bekostigd, worden hiertoe gerekend.

De Rekenkamercommissie bestond in 2021 uit drie externe leden:

- de heer drs. Govert Schermers, voorzitter
- mevrouw drs. Trude Rietveld
- mevrouw drs. Stefanie de Wit-Den Dunnen

De Rekenkamercommissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris vanuit de griffie, in 2021 was dit mevrouw Mariëlle Tuinder MSc en in de periode van haar zwangerschapsverlof, de heer Hans Peet.

De Rekenkamercommissie beschikt over een budget bedoeld voor onderzoek, voor de vergoedingen van de leden van de Rekenkamercommissie en voor de door leden en derden uitgevoerde onderzoekswerkzaamheden.

Voor meer achtergrondinformatie, zoals de doelstelling van de Rekenkamercommissie, de verordening en het reglement van orde wordt verwezen naar de website van de gemeente Altena¹.

---

¹ <https://www.gemeentealtena.nl/gemeenteraad/Rekenkamercommissie/>

1.2 Over dit jaarverslag

Afgelopen jaren heeft de Rekenkamercommissie het onderzoeksprogramma voor het lopende jaar gecombineerd met het jaarverslag, om zo de samenhang zichtbaar te maken over het verslagjaar heen. Dit jaar is hier niet voor gekozen. De huidige groslijst zal na de verkiezingen in samenspraak met de nieuwe raad worden herbezien. Graag gebruiken we ook de input van de nieuwe fracties om te komen tot een nieuw relevant onderzoeksonderwerp.

2. Overzicht 2021

2.1 Activiteiten 2021

- In 2021 heeft de Rekenkamercommissie voor de gemeente Altena het onderzoek naar de stand van zaken van de doelen uit het Bestuursakkoord, wat als onderzoek in 2020 werd gestart, afgerond.
- Ook is in 2021 het onderzoek naar burgerinitiatieven in de gemeente uitgevoerd en afgerond. Naast de reguliere presentatie in de gemeenteraad, heeft de Rekenkamercommissie meegewerkt aan de Themabijeenkomst Uitnodigend Bestuur en burgerinitiatieven (gehouden in januari 2022).
- Daarnaast heeft de Rekenkamercommissie een zogenaamd 'flitsonderzoek' uitgevoerd en afgerond naar het sportklimaat en -beleid in de gemeente.
- In 2021 is daarnaast het onderzoek naar integriteit opgestart. Dit onderzoek wordt naar verwachting begin tweede kwartaal 2022 afgerond.
- Naast de gebruikelijke onderzoeksrapportages heeft de rekenkamercommissie bij de laatste rapporten een zogenaamd *infographic* gepresenteerd, waarin de hoofdpunten van het onderzoek grafisch zijn weergegeven.
- Met alle fracties is (digitaal) overleg gevoerd over mogelijke onderzoeksonderwerpen.
- Gedurende het jaar 2021 heeft de Rekenkamercommissie één maal overleg gehad met het Presidium en is in het kader van de (flits)onderzoeken diverse keren contact geweest met woordvoerders van de raadsfracties.
- In 2021 heeft de Rekenkamercommissie 12 maal vergaderd; als gevolg van de Corona-situatie, voornamelijk digitaal.

2.1.1. Onderzoek Stand van zaken doelen bestuursakkoord

De rekenkamercommissie Altena heeft een onderzoek gedaan naar de stand van zaken van de doelen in het bestuursakkoord. In het onderzoek stond de volgende vraag centraal.

In hoeverre zijn de geformuleerde doelen in het Bestuursakkoord concreet en transparant, toetsbaar en hoe is de doorvertaling daarvan naar uitvoeringsprestaties voor het college en organisatie?'

In dit onderzoek is gekeken naar de mate waarin de geformuleerde doelen uit het Bestuursakkoord concreet, transparant en toetsbaar zijn (de navolgbaarheid) en naar de doorvertaling daarvan naar uitvoeringsprestaties voor het college en organisatie. Verder ging de rekenkamercommissie na welke informatie de raad nodig had om inzicht te hebben in de voortgang en de realisatie van de gestelde doelen van het Bestuursakkoord, welke informatie nodig is om uitspraken te doen over effecten voor de gemeente (de outcome) van de gestelde doelen in het Bestuursakkoord en welke sturing op de doelrealisatie van het Bestuursakkoord nog beïnvloed kon worden, zo halverwege de uitvoering van het Bestuursakkoord.

Aanbevelingen

1. Organiseer als raad aan het eind van de Bestuursperiode een reflectie op de doelen uit het Bestuursakkoord of vraag het college deze te organiseren.
2. Denk als politieke partijen in de aanloop naar de verkiezingen na over beoogde maatschappelijke effecten.
3. Denk als gemeenteraad na over de rol van inwoners bij een nieuw bestuursakkoord.
4. Wees als raad er bewust van dat een klein aantal programma's in het nieuwe bestuursakkoord, de sturingsmogelijkheid van de raad op de begroting beperkt.
5. Focus in een nieuw bestuursakkoord op de gewenste maatschappelijke effecten en eventueel beoogde uitvoeringsprestaties. Werk deze concreet uit in SMT-'acties' in het collegeprogramma.
6. Plaats als fracties desgewenst piketpalen bij het bestuursakkoord en collegeprogramma door met moties uitspraken van de raad te vragen.
7. Laat het college op basis van het bestuursakkoord zoveel mogelijk de doorvertaling maken naar collegeprogramma en programmabegroting.
8. Overweeg komende bestuursperiode een midterm-review.

2.1.2. Onderzoek naar burgerinitiatieven

De rekenkamercommissie deed onderzoek naar de burgerinitiatieven in de gemeente. Het doel van het onderzoek was het bieden van inzicht in de manier waarop de gemeente omgaat met burgerinitiatieven, zowel op papier als in de praktijk en het bieden van handvatten voor verdere ontwikkeling hiervan. In het onderzoek stond de volgende vraag centraal:

Welke visie en andere uitgangspunten heeft de gemeente op het gebied van burgerinitiatieven, hoe vertaalt zich dit naar de praktijk en naar resultaten, en waar liggen nog ontwikkelkansen?

In het onderzoek is gekeken naar de literatuur, documenten van de gemeente en is met veel personen gesproken. Het onderzoek heeft een kwalitatieve aanpak, in drie cases zijn de bevindingen uit de praktijk in beeld gebracht.

Aanbevelingen

1. Trek de nieuw beoogde manier van werken en denken op korte termijn breder dan het 'KSG'tje', en laat dit een regelmatig terugkerend thema zijn. Zorg eventueel voor een ontmoetingsplaats of manier waarop training en reflectie onderdeel vormen van het werk van raadsleden, college en ambtenaren. Maak dit ook onderdeel van het inwerkprogramma van de nieuwe raad en college.
2. Geef prioriteit aan de communicatie over burgerinitiatieven, bijvoorbeeld de vindbaarheid op de gemeentelijke website en de ontwikkelingen in het kader van het platform Aandeslag.nl, en zorg voor een gebruiksvriendelijke overzichtskaart van initiatieven. Bekijk of de formatie aan gebiedsregisseurs passend is voor de huidige ambitie, ook gelet op de nieuwe begroting.
3. Etaleer (het succes van) deze initiatieven vaker en prominenter, dergelijke betrokkenheid is niet in iedere gemeente zo gemeengoed. Deel ze in de gemeenteraad, neem ze op in planning- en controldocumenten, website en lokale media. Bovendien kan dit etaleren een bron van inspiratie zijn voor andere inwoners met ideeën.
4. Maak mogelijke weerstand en alternatieven tijdig zichtbaar en bespreekbaar, niet alleen mondeling maar ook in beleidsdocumenten. Communiceer open over (on)mogelijkheden en de verwachting van de tijdspanne. Bied ook goede 'nazorg' wanneer ideeën (nog) niet tot uitvoering kunnen komen, en blijf op die manier aan duurzame en goede relaties werken.
5. Zorg dat beleid en regelgeving ruimte biedt aan inwoners om eigen initiatieven te ontplooiën. Laat in college- en raadvoorstellen concreet opnemen op welke wijze het voorstel bijdraagt aan uitnodigend bestuur.

2.1.3. Flitsonderzoek Sportklimaat

De Rekenkamercommissie gemeente Altena heeft een quick-scan onderzoek gedaan naar het sportklimaat in de gemeente Altena. In het onderzoek stond de volgende vraag centraal:

Hoe staat de gemeente er nu voor qua 'staat van de sport', in vergelijking met andere gemeenten en welke te stellen kaders zijn relevant voor de raad om de uitvoering van het sportbeleid in de gemeente te sturen?

Aanbevelingen

Zet het sportbeleid op in afstemming met het 'veld' en rekenschap nemend van de daarin beschreven stappen. De rol die gemeente wil innemen is daarmee richtinggevend, en daarmee ook of en in welke mate de gemeente aanpalend beleid wil inzetten (denk aan ruimtelijke ordening, minimabeleid).

De kaders die de raad kan stellen kunnen hiermee gaan over:

- De inkadering van de nieuwe nota (het bepalen van de scope/reikwijdte, ambities en doelstellingen, de doelgroep(en) voor gemeentelijke inspanningen – qua bevolkingsgroepen, leeftijden maar ook verenigingen versus ongeorganiseerde sport, verenigingsfaciliteiten versus faciliteiten voor ongeorganiseerde sport, breedtesport versus topsport etc.);
- het proces om te komen tot een nieuwe nota (termijnen, horizon, wie te betrekken);
- de rol die de gemeente wil innemen ten aanzien van sport (uitvoerder, regisseur, facilitator, stimulator of combinaties daarvan).

2.2 Financiële verantwoording 2021

De Rekenkamercommissie had in 2021 € 50.000 ter beschikking.

Kosten werden gemaakt voor de leden van de Rekenkamercommissie (deels onderzoek, deels maandvergoeding). Daarnaast zijn kosten gemaakt voor het ontwikkelen van de *infographics*.

Omschrijving	2021		
	Budget	Lasten	Resultaat
Budget totaal	€ 50.000		
Vergoedingen RKC-leden			
Vergoeding RKC-leden		€ 10.680	
Onderzoekskosten			
Onderzoekskosten leden rkc (uren à € 80 per uur)		€ 22.040	
Ontwikkelen infographics		€1.500	
Overige kosten			
Bloemen		€ 35	
TOTAAL	€50.000	€34.225	€15.775

Tabel 2.1: Financiële verantwoording Rekenkamercommissie Altena 2021

3. Onderzoek in uitvoering

In 2021 is de start gemaakt met het onderzoek naar integriteit. De Rekenkamercommissie wil onderzoek doen naar het integriteitsbeleid van de gemeente en vooral ook hoe met het beleid en de daaruit volgende regels en manieren van handelen wordt omgegaan. Ook is de rekenkamercommissie op zoek naar het bewustzijn van alle spelers wat zij zelf denken aan integriteit te (kunnen) doen.

De vraagstelling in het onderzoek is:

Bevat het gemeentelijke beleid op het gebied van integriteitsbeleid van de gemeente voldoende aanknopingspunten om integer gedrag van het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie te bevorderen en geeft het handvatten om ervoor te zorgen dat mensen hun kwetsbaarheid zelf in de gaten hebben en hiernaar handelen? Waar liggen nog verbetermogelijkheden?

Om de vraag te beantwoorden doet de Rekenkamercommissie documentenonderzoek, zet zij een enquête uit en houdt zij interviews. Op een aantal onderdelen van het onderzoek zal de Rekenkamercommissie gebruik maken van de diensten van bureau Governance en Integrity.

Het onderzoek zal naar verwachting in april worden afgerond.

4. Onderzoeksprogramma 2022

Lopend onderzoek

De Rekenkamercommissie werkt de eerste helft van 2022 aan het onderzoek naar het Integriteitsbeleid, waarvoor ook een expertmeeting georganiseerd wordt.

Nieuwe onderwerpen

Gelet op de komende verkiezingen en raadswisseling, zal de Rekenkamercommissie bij de nieuwe raadsfracties inventariseren welke thema's voor hen relevant zijn. Ook het nieuwe coalitieakkoord biedt wellicht aanknopingspunten voor het onderzoeksprogramma.

Werkwijze start en afronding onderzoeken

De Rekenkamercommissie is bij het onderzoek naar Burgerinitiatieven gestart met een startgesprek met de meest betrokken ambtenaar, gemeentesecretaris en wethouder, en heeft ook een eindgesprek gevoerd voorafgaand aan de wederhoorprocedure. Deze afstemming heeft de Rekenkamercommissie als verrijkend ervaren. Andere verrijkende elementen waren in 2021 het werken met *infographics* en presentatievormen. Deze manier van werken wil de Rekenkamercommissie ook hanteren in 2022.

Evaluatie onderzoeken

De Rekenkamercommissie zal voortaan als onderdeel van haar nieuwe werkwijze, één jaar na afronding van een onderzoek, contact opnemen met een aanspreekpersoon vanuit de gemeente, om te horen hoe de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie geland en opgepakt zijn. Tevens is de Rekenkamercommissie benieuwd naar de paragraaf in het Jaarverslag van de gemeente, waarin het college zoals toegezegd in zal gaan op de opvolging van de aanbevelingen uit de rekenkamerrapporten.

- - - - -